بسم الله الرحمن الرحیم

من کلام اسرار بار و درر نثار از لفظ گوهر ازهر

امام المتقین و یعسوب الدین

و مطلوب الکاملین طالب کل طالب

و غالب کل غالب فارس المشارق و المغارب

الحسین علی ابن ابی طالب

کرم الله وجهه العزیز

لو کشف الغطاء ما ازددت یقینا

حال خلد جحیم دانستم بیقین — ان جان گر میماند

گر حجاب از میان بردارند — آن یقین ذره نیفزاید

شکر ایزد حق بیدی طاسونک برلجوالی یقین

شو بیله لو کلیم کو زیله کوردکلی بلدم عیان

بلم الربو نن جمالی کیده ناکاه آرزو ن

دل یقین اولمایه ذهر لز ارتوک السه ک بیان

[الناس] نيام فاذا ماتوا انتبهوا

مردمان غافلند از عقبی هر کوری صحبتکان مانند

ضرر غفلتی که میورزند چون بمیرند آنگهی دانند

آخرنده آدم اوغلانلری غافلجه‌کی که

سناسن یاتوب اویوندلنه ورزب بیخبر

چون اجل ایرشه بردم قالبه معدوم اوله

هر نلکم دنیاده هرا ایشدلر ایسه خیر شر

الناس بزمانهم اشبه منهم بآبائهم

خلقرا نیست سیرۀ پدران همه بر صورت زمانه روند

دوستند آنکه از زمانه نفخت دوشمند آنکه از زمانه فکند

عالمک خلقنه هرکز آنه خلقی قالمش

کوزه دورلو نیجه کر دوری زمانه دور ایدر کا

خوش کورلر انی کیم دور زمانه خوش کورر

خوش کورر بزلنه بلیم دور زمانه جور ایدر

ما هلك

ما هلك امرؤ عرف قدره ولم يتعدّ طوره

هر كه قدر خويشتن بشناخت — از هر حادثه ايمن گشت

از مضيق غرور بيرون جست — در مقام سالكان سرور گشت

هر كيشي كيم خلقي بيلنده انك مقداريني

هيچ ضائع ايتمز فلكدن كلور ايمن وور د سالكي سرور گشت

غصه چكمز انلر خاطري هركيز ملول در مقام

قسميد ودهر فرحه دونياده كيم محكيندورد

قيمة كل امرئ ما يحسنه صدق عليا مصرع:

قيمت تو بلان قدر علم است — كه خود بيارايي

خلق دور قيمت خود بنمايد — چون تو در علم خود بيفزايي

بلد كنجه قيمتكدور علمك اي اوغلي عزيز

كرد يلرسن خلق ايچنده آدينه قدري قيمتك

آدمينك عزتي علم هنر دور بلكو بل

خلقلق عزت ديلرسن كينه خاطردن كيدر

من عرف نفسه فقد عرف ربه صدق

بر وجود خدای عز و جل   هست نفس تو حجت قاطع
چون بدانی تو نفس را دانی   کوست مصنوع ایزدش صانع

حق تعالی نک وجودی چونکیم اولوا القدر در
حجت قاطع سنک نفسکدر انکله اوزکی
نفسکی بلدک ایسه بلدم که بلدک ربکی
نفسکه مصنوع صا[redacted] نعد ود بلورسن اوز تکی

المرء مخبوء تحت لسانه صدق علیا

مرد پنهان بود بزیر زبان   چون بگوید سخن بدانندش
خوب گوید لذیذ خوانندش   زشت گوید سفیه خوانندش

اردلی ار دنده گیزلو در قچن ایسمد دور
بلدرکنده و زبی اغاز ایدرسه سوزه ساز
ادمی جاهلدر کلودرسه قیلو قالی چوق جاق
ادمی عاقلدر کلودرسه سوزنی ساز و نیاز

من عذب

مَنْ عَذُبَ لِسَانُهُ كَثُرَ اِخْوَانُهُ صَدَقَ عَلِيًّا

گر زبانت خوشست جمله خلق
در مودت بر دزبانت توانند
در زبانت بلندست در خوانه
خصم جان توجا کرت توانند

هر کیمنک کم سوزی کرچك وله اودالی دیلی
خلق اکا کیمی قرنداش وکیمی یاد اولور
آچی سوزلو اوله آچق یوزلو اول
یومحمد بو کده کی قوللقی سکا اغیار داولور

قَالَ البِرُّ يَسْتَعْبِدُ الحُرَّ صَدَقَ عَلِيًّا

گر توخواهی کر بیشی توباشند
سروران جهان سرافکنده
مردمی کن که مردمی کردند
مرد آزاد را کند بنده

یار

بادیله یاخشی یله سن یخشلق قیل یخشلق
یخشلق قیلان قموهالدن مقبول اولور
بخشلقدن دخی یوکرلق اوطیه عالمده هیچ
حوق کیشی آزاد ایکن هم یخشلقدن قول اولور

بَشِّرْ مالَ البَخيلِ بِحـ … ـثٍ اَوْ وارِثٍ صَدَقَ عَلیّاً

هر کمی هسته خوردنی نیست   او از آن مال بی بهره   بر گیرد
یا بتاراج حادثات دهر   یا بمیراث خور بگزارد

کیمکه مالی جمع قلدی عیلغی یدرمدی ماد
قسمی یوق ضایع ایتیلکی عمر مالی اولدی
یا جهان آفتلری او لمالی النده ا لو د
یا اولور حسرة ایله مالنی بیر میراثه خور

اَلجَزَعُ عِندَ البَلاءِ تَمامُ المِحنَةِ صَدَقَ

در بلیت جزع مکن که جزع   بتمامی دلت کند   رنجور
هیچ رنجی بتمام شر زان نیسته   کز صواب خدا مانی دور

هر کیشی ایردک بلایه زارلیق یوقل وردو ا
نیچه کیم زاری قیلورکن محنتی دور کمال
هیچ محنت اکا ایرمز کیم قبول اولمایه کن
جو ثوابندان سینی محروم ایدر فکر ملال

لا بر مع الشبع صدق علي

هر که از ره بنی حیز عیب جست ظفر از ره او عنان بر تافت
در نظر یانت منفعت نگرفت پس چنانست او ظفر که نیافت

کندیلرین کیم شکال ویره مقصودک سنک
حلمی صنعت ایله بیلکلدن کتور جور وستم
ظلم ایله کیمسه مرادینه میسر اولمدی
اولدیسه آخر الامر اول ظفر اولدی نعیم

لا صحة مع النهم صدق عليا

نشود هیچ مرد را تن درستی ز خوردنی بسیار
پیشه خویش ساز کم خوردن که شود جسته جان خویش بکار

چوق یین کیشی کرک کیم صاغلوغنی بولمیه
صاغلوغیله چوق عمل بیرده طاعت وله صوم
کندوزکه از عمل عادت قلدی صاحب نظر
تا که جسمک بیلسنده اول عذردن اوج

لا اجتناب مع الحرص عن محرمات

حرص سوی محرمات کشد خنك آنكس كه حرص بگذاشت
گر نخواهی كه دور مانی وقتی دست از حرص دور باید داشت

ادب حرص طمعدن كیم بلائیه اغره دور

بجتنبوا اولكیشی كیم حرصله ترك ادبی
گر بیلورسن كیم حرامه دوشماسن حرصی قوی
حرص ترك ایلد صفا بیادینی ترك ایله‌ی

الشرف بالفضل والادب لا بالاصل والنسب

باادب باش تا بزرگ شوی كه بزرگی نتیجهٔ ادبست
بی‌ادب مرد كی شود مهتر گرچه او را جلالت نسب است

یرمدی هر گز اولولوغه ادبسز ادمی
گرچه اتادن اتادن وار ایسه اصل نسب
گر دیلر كی اولولغه ینه بوله سن
اهل عرفان اوله صحبت قیل ادب ور كر ادب

لا راحة مع الحسد ضرورياً

از حسد دور باش شاد بزی   کز حسد هیچ کس نباشد شاد
گر طرب را نکاح خواهی کرد   تو حسد را طلاق باید داد

شادلق مقصودک ایسه اولمغل هرگز حسود
قیغلودر دائما هر کیم حسدله یاد اولور
کیم حسدن غصه ایله ضایع اینمه عمرکی
صانمکم هرگز حسدله کیمسه برخوردار اولور

لا سؤدد مع انتقام صدقاً علياً

سولت انتقام از مردم   دولت بهتری کند باطل
اثر انتقام بامی شو   تا نمائی ز بهتری عاطل

اولولق قدرین دیلرسن کینی خاطردن کیدر
کینه دوتمقدن کیچه کورتا سکا بخت اوله یار
کینه دوتمقدن اولولق عزتی باطل قیلور
کینلو ادم همیشه خلق ایچنده خوار اولور

لا زيارة مع الزعارة صدق علي

چون زیارت کنی عزیزی را — تن درستی ز خود دهی بسیار
ور تو بدخوی کنی بدگویی — آن زیارت شود هباء و هدر

بر عزیزنک خاطرین ایسترکه وارسنگ کوره سن
خلقنگی خوش بولوکی خندان دوتوب اوزنی فرح
صورتا خوب و الملکلی سیرتنگ یاوز خلقیله
زینتک اغو دور کو سرمه التوندن قدح

لا صواب مع ترك المشورة صدق

مشورة رهبر صواب آید — در همه کاری مشورة باید
کار آنکس که مشورة نکند — نادره باشد آن صواب آید

خیر شر بیلنلر ایله دانشوب ایشله بر ایش
گرچه اول ایش اوله آسان مشورة هم خوب اوله
کیم که زیرک بولوب دانشمیغه ایشلسه
مشورة سیز ایشلر اگر بیتسه نامرغوب اوله

لا مروة

لا مُرُوَّتَ لِلْمَكْذُوبِ صَدَقَ عَلِيًّا

هركه باشد دروغ زن بروي	ازمروة كجا فروغ بود
كر كند عهد را خلاف بود	ور دهد وعدة ات دروغ بود

كيمكه يلانلر سوزي انلرده مروة ايتمه
كالمياسر دوريلانجي ادميدن لطف جود
بر مروتلو كيشي كيم سوزي يلان اولمية
نادية ورسه اياغنه ايده اول هردم سجود

لا وَفَاءَ لِلْمُلُوكِ ٧٦ صَدَقَ عَلِيًّا

مطلب تو وفا زمرد ملوك	نشود مجتمع ز ملوك وفا
كر كند عهد ات بلاش خاست	بشكنند عهد را بدست جفا

قولنه وعهدينه يوقدور ملوكك اعتبار
سن وفا ايتمه طمع اندنكيم اولماز اوله ملوك
چون ملالندن پريشان اولميش اوله خاطري
حاشيه جاالور عهديني وقولني قلماز قبول

لا كرم أعز من التقوى

اگر کریمی بره تقوی رو   ذاتکه تقوی سر همه کرمست

تا گرفته درم ز دو جود و حرم   بهتر از بذل کردن درم است

گر کرم استر ایسنك تقوی و زهدی پیشه قیل

کیمکه پرهیز ایلدی تحقیق اولدر با کرم

گر درم اولمایه سن بر وجهدن اوله حرام

بیگ یرانه ترك کیم تصدق ایده سن هر دم درم

لا شرف أعلى من الاسلام صدق و عليا

اگه در ظاهر کفر ما ندشی   عز اسلام دائره ازلیست

گر شرف بایدت مسلمان شو   که چو اسلام نیست هیچ شرف

هیچ اولولق یوقدر جهانده یوجرك اسلامدن

اوله سن عز و شرف کرستر سلامدن اوله سن

کفر شرکیله کیچوردی یلمدك و قالکی

قاچن ساله کیم الکی للکدن پشماندله سن

لا معقل

لا معقل احسن من الورع صدق رسولنا

ایکی دو منه لشکر آفت عاجزی تو باد پناهی نیست
در پناه ورع کریزد اذن ازورع نیک تو پناهی نیست

کرسن آفتلردن اسرسن صاقنمقدر پناه
هر هوسدن کچوبن پرهیزکار اولمق علیم
قانده کم چکدی فلک دور بلالردن حری
زهد پرهیز حصاریدر اهل علیم

لا شفیع انجح من التوبة صدق علیا

ایکی دو نیمه و کناه کردستی می نترسی ازان کناه شفیع
توبه کون تا رضای حق یابی که به از توبه نیست شفیع

دنیاده هر کناه ایتدک پشیمان اولمدک
عقلکی جمع ایله و صوچلارکی اندیشه قیل
کر شفاعتچی دیلرسن صوچکی باغشله کیل
باوز ایشلردن توبه قیل کندوکی پیشه قیل

لا لباسه اجمل من السلامه

مرد اگر ز عقل بهره بود هیچ کسوه به از سلامت نیست
بسلامت اگر نباشد شاد کسوه توبه از ندامت نیست

آدمه طاغلوغ نیکی خلعتدر هر کوکلک لباسی
گر سلامتسن دونلک اسکی اولورسه غم دکل
هکیم اتندن سلامت اولدی وشادی المیه
غصلتن غم و [illegible] خلعتن کیسون کیم ولادم دکل

لا داء اعیا من الجهل صدق

اینکه در روز شب ز جهلد ونا درفزونی وجسم جان خوری
باده در ختت عزیز که نیسه هیچ بیمار ی ز کم خوردن نیست

عقللی اکسلک آدملک جانند ه وار برصارلق
کیم انلک کوکلر پریشان ایلر و جسم ضعیف
کوده کی سیو تمه جهالت عقللی ادنور مدام
اوله کیم هر برده ارباب سعادتله حریف

یساندی

لِسانُكَ نَعْتُكَ ما عَوَّدْتَهُ صَدَقْ

کر بیك خوی کنی زبانت را کار در بر زبان که خوی کنی

تو اکر خوی کنی ببدکوئی بلبش خلقت سیاه دزی کردد

آدم اولادو رکیم دیلنی باوز سوزه ضبط ایتمیه

سویلیه کوکلك خنکم سویلیه اغزنده دیلی

سوزنکی ذکر ایله اندن سویلمکه اغزن آچ

خلق ایچنده دیلدر کیم ایلر مخجل

اَلمَرْءُ عَدُوٌّ لِما جَهِلَهُ صَدَقْ

مردمان دشمنند علمی را کرز نقصان خود ندانندش

علم اکرچه خلاصهٔ دینست چون ندانندش کفر دانندش

کیمکه برایشی و بر عقلی بلورا کلامدی

بلمز اول ایشی و بر علمی که عقلی کیمدر سر

علم بر قیمتلو کوهر در خلاص مدین ایچون

نسبت ایلر کفره اول ناجنس که [illegible] مز

تا

حص

رَحِمَهُ اللّٰهُ مَنْ عَرَفَ قَدْرَهُ وَلَمْ حَدَّهُ

رحمت بر آن دلی بر آنکس باد   که عنان دل شیدایی بکف آرد
قدر خود را بداند او هرگز   قدم از رخنه خود بیرون ننهد

تنكرينك بر رحمتندن هركز اولمه نا اميد
كيمكه بيلدى كندينك مقدارينى اولمز نادم
نكرابد و بفهم ايليوب بيل كندينك مقدارينى
قسمتندن بر قدم اوله طشره‌يه باصمه قدم

إِعَادَةُ الاِعْتِذَارِ تَذْكِرَةٌ لِلذَّنْبِ

عذر یکبار بخواه از گنهی   کز دو باره دست تقصیر جاه تو را
بر سر عذر باز رفتن تو   تازه کردن بود گناه تو را

قانده ايسنك ايتدكك جرم گناهك عذرينى
ادكوبن تكرار ايله بر كز سن انى كتور ديله
كيمكه صوچين بر كز آلدى راضى الملك ديله
تازه اولدى جرم گناهى ~~عفو~~ ديله

اللهمّ بيّن العلماء تفرّ للمذنب

گر نصیحت کنی بخلوت کن که جز این شیوهٔ فضیحت نیست
هر نصیحت که در ملا باشد آن نصیحت بجز فضیحت نیست

هر کیمسه اوکیدویروب لطف ایلدوب خلوته ویر
دوکلمک اولور اول نصیحت کیم اولور محفله فاش
صفا دکیم بی توقف خلق ایچنده آطه طاش
هر کیم الندن کلور سه سوزینی ایده نثار

إذا تمّ العقلُ نقصَ الكلامُ مصدق علیها

هر را اندکست مایهٔ عقل بیهوده گفتنش بود بسیار
مرد را گر ز عقل بهره بود در محافل نکاهد بسیار

عاقل ایسنک سویلمه چوق سویلر ایسنک سوزه ساز
کیمکه عاقلدر چو اصلا سویلمز الا که از
هر کیمک کیم سوزی کم کچک اوله اوراتلی دیلیب
عزة ایدوب سن کلامن لطف ایدوب وقتنده یاز

الا جرما مع الجرم صدق عليا

ایكه درجرم مانده شب روز   باتن متمند با دل ریش
انده جرم زود باش زیرا   هر كرا جرم بیشی جرمان بیش

چون تنسك ایریشه هر تنسه ومه حریص
قطمندن جرم ایله جلدن اشرمه جرصكی
قیل قناعت صبر ایله ملدن اشراو زوكی
اكسك اولمز ادمه اول تنبیه كیم مقصوم اولور

الحاسد مغتاظ على من لا ذنب له

هیشه مردی حسود خشم آلود   بركسی كونلرده هم كناه
تهمت خلق را نداند وبد   كرچه فیض داده اله

باقمز الله قهر ایله وخشم ایله هردم حسودا
مطلب اول كیشنك بوذنبه كیم كوزمز میشی انلن كناه
كوزی یوقلدر كیم كوره اول خلق الله نعمتی
كیم ایدوبلدور كنده قدر رتبه مبتدا اله

لا راحة له

لا راحةَ مع البأسِ صدق علیًا

تا تو در دل امید بربستی هر چه بر بست جمله حاصل شد

چون ببریدی امید از دیگران آنچه از راحت واصل تست

جانکه راحت دیلرکس اومیدك خلقدن
میوت اومرسن هر کیشیدن همه راحت ایستمه
باغلمه هر کیشینک امانته هرگز اومید
حاجت حقدن دیله کدکلوکه راحت استمه

مَن کَثُرَ رجاؤهُ لم یَبخَلْ عَلَیْهِ حقُّ حلقْ

هر که سازد رنج پیشهٔ خویش گر امیدش بآسمان گردد

بر همه دیده ها سبك باشد در همه سینه ها گران گردد

سن رنجه هرزه کی خلقیله اوتورمه ملول
تا که یوکل کلمیا سن آغر ملالك کی
اولمه هرگز سنکله دولت اهلی کینلو
دائما جولان قیلدسن آغر ملالك کی

البرّ لاعداء اخفاهم مكيدةً

بدترین دشمن تو او را دان — که بظاهر ترا نماید د ید
هست ممکن حذر ز دشمن جهر — نیست ممکن حذر ز دشمن سرّ

دوشمنك یاوزلغی اولدر کیم اولسنك ایله
خیر ایله ظاهرده امّا باطنی هم شر دورر
چون بعدوی ظاهر اوله اندن مروّة اسمه له
چاره یوقدر دیکیم قیلاسی کزلو دشمنن حذر

مَن طَلَبَ مَن لا يُعْنِيه فاتَه مَن لا

انچه ایل بکار مرادمرا — که بهیچ بلشی هر نکر ایل
قوة کردد دوستاوشنك — انچه اوراهمه تکر ایل

هر کیم اول برنسنه آ نر کم کرکمز اکاه
کورن کیجه ور هرزه سفاتلکی کارمك
عاقبت اول نسنه کیم اکا کرکلودر
مسرتایله حضراندن بو سوزه دکمشك

السابع

السامع للغيبة أحد المغتابين

تا توانی مخواه غیبت کس ... تا کهی جود تا کهی طینت

هر کرا ز غیبت کسی شنود ... هست همچون کننده غیبت

غیبت ایدن کیشیله هیچ بابیله دوتمه قولاق

ایشیدنه ایدنه غیبت دیاند ورعا خی

ایکی معقد بر کیشینک غیبتن ایلاسه

اوشوب دوتمه قولاق ایلمه ولا اردن سن راضی

عبد الشهوات أذل من عبد الرق

هر کرا در طمع بمال کسانست ... تن جانش برنج در غصست

تا توانی طمع مکن زیرا ... هر چه خواریست جمله در طمع است

کیمسنک ماله ونعمته قیلمه طمع

کیم طمع ایلر کیشینک حالنی بیمار اولور

کسر طمع قانع اولور حق دیور دوغنله قانع اول

بلملکی کم طمعلر قاتله ایسه خار اولور

لمن بدفرى شفيعا للذنب صدقها

بر گناه کار چون شد ای قادر   عفو کن ز انکه بی گنه کس نیست

گردد ونت شفیع او نبود   ظاهر و شفیع او پس نیست

صوچیله ایردی الک کیمکه صوچندن عفو قیل

قلمه تک بیدود شفاعت چونکیم اول الدی مطیع

سن مطلق سن کما یس لطف احسانک قتی

چون یاغشلدرک صوچنی بیلدرمی کما شفیع

المرء محرم

آذلّ مع الطمع صدق علیا

هر که بنده گشت شهوه را   هست نفس خویش طمع لئیم

بنده شهوتست در خواری   بدتر از بندهٔ زر خرید بسیم

نصکه شهوتلرینه شاه ایکن قول اولمغله

نصکه شهوتلرینه قوی عقله دی قانون اباله

قول اولنلر شهوتنه الحاصل یوکسکدر کل

اول کیمسه بنده در حکم صانغلو اولنه اباله

رُبَّ ساعٍ فيما يَضُرُّهُ صَدَقَ عَلِيًّا

ای بسا کس که طالب کاریست   که ازان کار باشدش خذلان

ناصح از آن شود غمگین   حاسد از آن شود شادان

چوق کیشیلر اصحی ایستر بر ایشه یا پشوب

اصی سی یوق عاقبت اول ایشی اولور کا زیان

سعی کل باطلو جهد ایلدیکی بیجا بله

جمله یارانلری قیلور حسودی شادمان

لا تتّكل على المُنى فانّهُ بضائعُ الحمقا

تکیه بر روز مکن که هر چه   آرزو باشدش بنعمت حق

هر که بر روز کند تکیه   دو ید عاقلان   بود احمق

صانمه کیم دنیاده هر نسنه که آرزولر کوکل

یا کلوبن اله ویره یا انتظارا وارد سن

آرزولر ایله سیونمکیمه برخوردار اولور

اولیه الا امکن احمقلرک سرمایه سی

اليأس حرٌّ والرجا عبدٌ صدق علياً

که بود بنده زبردستان تو امیدی — بتن آزادی و بدل شادی

ور تو یأس نشان امید بر بستی — داری از دست عز و ما آزادی

ای سعادتلو کیشی کسلدك امیدك خلقدن

جانك اولدی غصه‌دن آزاد کوکلك اولدی شاد

چونکه اومدن نسنه هر کسدن دوتوب اکا امید

بنده اولدی دکلمیدر باقلوایتك اولمز کشاد

ظنّ العاقل كهانةٌ صدق علياً

هر اشارت که مرد عاقل کرد — در اشارت از مزید مجوی

ظن عاقل بود بسهر کهانت — در اصابت بحکم اختر کوی

هر اشارتکیم قلور عاقل آنك آردینجه وار

کیم آنك یکتر کمانی عاقبت اولور عظیم

عاقلك ظن هر اشارتده چونکه حدسدن اثر

فال آچیجی و منجم سوزی کبی ای حکیم

نظم

مَنْ نَظَرَ اعْتَبَرَ صَدَقَ عَلِيًّا

مرد در کارها چو کرد نظر بهره اعتبار ازان بر داشت
هرچه سودمند بود گرفت وانچه ناسودمند بود گذاشت

هرکیم اول عبرة کوز بله برایشه قیلدی نظر
ایستی کوردی زیانین بلدی دونکی نمباد
فائده لرانیله جهدی قیلوب والدی معتد
فائده سز ایشلری هم قیلدی ضایع روزگار

اَلْعَدَاوَةُ شُغْلٌ شَاغِلٌ صَدَقَ عَلِيًّا

هرکرا پیشه شد عداوه خلق از همه چیزها کران گردد
که ز طانش خسته عنا باشد که دلش بسته زیان گردد

کیمکه خلق ایله عداوة پیشه قلدی خلق ایله
عمری بماحاصل کیچر هر نفس ایری دوشر
حسرة چکرکه تیغدن ازاد اولور
گاه کوکلی قازدولم دکاه ایلده خیر سشره

القلب اذا اثمره علم صدق عليا

بستم دل بسوی علم مبر ٭ کان ستم آتش دل افروزد
فهم خاطر اگر چه تیره بود ٭ بستم علم را بیاموزد

علم اوکرتمکه جاهلی م لوکل احوف کرک
کور اولور خاطر اوکر اولدن اگر اهمله
بللو دورنه فهم ایدر اول کیم چکر جور ستم
اونودر بللو بلکی هر دم چکنده اهمال

الادب صورة العقل صدق

با ادب باش در همه عالم ٭ که ادب نیک نام را سبب است
عاقل آن نیست که ادب دارد ٭ نیست عاقل کسی که بی ادبست

عاقل ایسنک اوره دم الا ادبله بر نفس
کیم ادبدن اوزکه یوقدر اولو ابرلیعه سبب
عاقل اولمز کیم اوله دایم ادبله درلکی
جمله عقل اولا کیشیدن اولمیه اندن ادب

لا حياء لحريص صدق عليا

هركه باشد حريص برچيزي نايد او را ز جستن آن شرم
نرود از نهاد او خجلت برود از وجه او آزرم

هر كيم اولور دنياده برنسنه يه هردم حريص
كيمسه‌دن هركز اوتانماز يوقدر آنده حيا
ايمه كيم حرص طمع بندنه باغلي كو كل
يوزي صويندن آنك طبراغي اولمز ايما

من لانت اسافله صلبت اعاليه صدق عليا

هركه باشد ضعيف اتباعش در نزد عدو بود مقهور
نشود بي متابعان هركز هيچ كس نشود برمنازع منصور

هر كيمك كيم اوله دنياده نوكرلري زار و ضعيف
في المثل كر قول و كوچاكر اليه مقصود اولور
اكا ياوز ال اوز نور جمالن چوق خشميله
عاجز اولور باصلور اول مدعي منصور اولور

من اوتي

مَنْ اُوتِيَ [illegible] اَعْمَالَهٗ فَقَدْ حَيَاءَهٗ صُفُوٌّ عَلَيْهِ

هرکه در وقت کودکی بورست   بیشه در زیر مردما مفتن
شرم از و رفته باشد و هرگز   تا ابد از لفظ او نیکو گفتن

کیمکه اوغلانلق دمنده یاتدی خلقنک الته
اول حیاسز بر شقیدور اولمیاسز دور سعید
اوزی مدبر ایشی باطل خوی یاوز کوکی طاشی
یوزی قره سوزی فاحش فعلی زشت اعمی پلید

اَلسَّعِيدُ مَنْ وُعِظَ بِغَيْرِهٖ صدق

نیک بخت آنکسی بود که دلش   آنچه نیکوترست برهیزد
دیگران را چو پند داده شود   او از آن پند بهره برگیرد

ای زهی دولتلو اولکم بو سوزی ایشیتکای
معنی اهلیندن نصیحتنی اولا اولمایه ملول
بلکه آدم دیم آلا عبرت تجحون
ایله‌لار او کیشیدن حمّا عتدوزینه قیلای قبول

اَلحِكمتُ ضالّتُ المؤمنِ حيثُ وجد علیها

هر که چیزی ز دست او گم شد　　بشنه دارد بجستنش همت

جان آنکسی که مؤمن پاکد　　هم بود آن طلب کند حکمت

تا نیجه تانمك هر نسنه‌یی شو بله که وار

چونکم بللدك حکمتی مؤمن صاحبکه وار

مؤمنك ایشدردکی حکمتدر حکمت ندر

کیمکه حکمتله در لمزاول نه اوله برطور

اَلشَّرُّ جامعُ المُنادیِ العُیُوب

تا توانی مکن دیگر دیگری　　گر طور هست طینت طاهر

کز بدی فضل تو شود پنهان　　ور بدی عیب تو شود ظاهر

کیمسه قیلمه یاوزلق اول یاوزلق ایلین

خلق آرسنده اوزینی زار سرکردان یله

آشکار ایلر جهانه جمله کیزلو سرینی

ایتدکی خیر شر ایله یخشلق پنهان اولور

لكثرة الوفاق وكثرة الخلائق شقاق

در اتفاق کسان عالی و مکینند   که ازان همت زیا خبرد
در خلاف مدام دور شوید   که از دو تن بران کیرد

اتفاق ایمک برشده چه نکه خلافدن اثر
ایکی یوز الف بیننده ور منافق ولمکل
کیمسه ایله هم مخالف و المکل زیرا خلاف
خلقه دوشمک صالور اکا موافق ولمکل

رب امل خائب صدق علیه

ایله بستی اومید برچیزی   غم مخور کر نیابدرش بدست
بس امیدی که نکشت وفا   بس شکوفه که بشکفید نبست

دنیاده چوق نسنه آرزو ایلر آدمی
خاطری درهم اولور اومیدی چون کیرمز اله
کلک اکر بولوطلودر یاغمده یاغلمه کوکل
دم اوله اینه هوادن دم اوله کوکده قال

من یلدی

مَنْ يَلِي صُحْبَةَ الْحَقِّ مَلَكَ صِدْقٍ عَلِيٍّ

هركه بحق بود بهر دو جهان حق تميل آرد بجملكى اعراض

بازدرد ملك هلاك افتد انكه بزره حق كند اعرض

كيمكه يوز دوندردى حقدن باطله وزايلدى ال

جمنى تيللكى هلاك وجانينه ظالدى منا

حق يولينى قويمه الدن طوغرو اوليني بيشه قيل

باطله ظالمه بزى حقدن ايرمه ربنا

اَكْرَمُ الْأَدَبِ حُسْنُ الْخُلُقِ صِدْقٌ

مرد بلطوى درهمه عالم بى سبب در ملال در غضب

نيك خوى كزين كه توراخود نيك خوى شريفترى ادب

چونكه ادبك ايلقدر خلق ايجنده اى اخى

قانى خوى يلو كيمسه كيم اوعزيز بيسه درهم اولور

كر ادبك دم او در حسن اوله يا وز خلقيله

خوى كوكجك هر كيمسه اوعزيز ايسه مهم اولور

صدقوا ما ملقش فيها صر الله

هرچه داری همه بده صدقه کوره‌هانك نور ا زر و پیشی

اوستاند بنا زو استضنا مرقوم اوده همه پیش

چونکه او لدك بو خلوصای طورك فالملك

مخ بولنه قبل بتجارة صدقه و برملك پیشه

کنمو کی و مالکی احسان ایله حق تولینه

دیمه کیم بن یو خسلوم ایت صدقه و برملك پیشه

من لا ان عق دت گشفه اعصیه صدق علینا

صرکه باکهتران کند ترحی مانند اندیلیتا بیشن

ننهد براشی کردت بزننه ش بموجب فرمن

چاکر قوللقی ایلیه اولمه یو مستحق ای میر

غصه صالمه کمینه بنده ایمیزن حاکم

لطف اگرچه ببخشیده اما سیاست هم گرك

کر سیاست بیتمسنك کیمدر دو ترفرمانکی

الی علمی

اذا قدرة على عدوك شكر صدق

چون شود بر عدوی خود قادر عفو کن شکر نعمت خود ساز

رحم کن هر چه کند ستمگر در جهان [illegible] او بیابی صف باز

چون سنگا یار اولدی فرصت دشمنک قیلدی زبون

کیم صوچدن عفو قیل صفا و له آلدن الله سن

عفوی وجود دین کیم اچون الله کیردی عدو

رحم قیل جانشا کیم سن دلکیمه گناه قاله سن

اللهم اغفر خطرات الجنان وسقطات الألفاظ وشهوات الجنان وهفوات اللسان

این گناه که یاد خاطر کرد یارب از لطف خود تو درگذران

خشم و زشتی کمتار کردن هوا و هم خطای لسان

یا الهی یا ربنا قیل لطفا یلدوب صوچلاریمز

مز اگر قیلالک خطا سن لطف ایله عفو قیل

هر نکم فکر ایلدیک کوکل هر نکم ایشلدیک ال

هر نکم کوز کوردی یا صال هر نکم سویلدی دیل

تمت الكتاب بعون الله الملك الوهاب

من يد حقير فقير ... بهشتر دهاب

برزخ حلال

يوني يا ادم يا ادلب عيب اينمون

يدني يا ادم يا ادليعي يدني اوفي

بيا ادليعي يا ادم ... ادليعي

... يا ادم يا ادم

م م

م م

م م

م م م م م م م م م م م م م م م م م

م م م م م م م م م م م م م م م م م

م م م م م م م م م م م م م

م م م م م م م م م م م م م

م م م م م م م م م

م م م م م م م م

م م م م م م م م

هـ